

1. Εκτέλεση Αποφάσεων ΕΔΔΑ	2
1.1. Συμμόρφωση.....	2
1.2. Εκτέλεση.....	2
1.3. Τρόποι εκτέλεσης	3
1.3.1. Ατομικά μέτρα	3
1.3.2. Δίκαιη ικανοποίηση.....	3
1.3.3. Επανάληψη εθνικών δικαστικών διαδικασιών-reopening: Σύσταση (2000)2	4
1.3.4. Γενικά μέτρα.....	4
1.4. Εποπτεία εκτέλεσης	4
1.4.1. Στο Συμβούλιο της Ευρώπης.....	4
1.4.2. Σε εθνικό επίπεδο	5
1.5. ΕΕΔΑ και παρακολούθηση εκτέλεσης	5
1.5.1. Χρήση του Κανόνα υπ' αριθμ. 9.2 του Κανονισμού της Επιτροπής των Υπουργών	5
1.5.2. Παρακολούθηση ανεκτέλεστων ελληνικών υποθέσεων	6

1. Εκτέλεση Αποφάσεων ΕΔΔΑ

Στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της ΕΕΔΑ για την τριετία 2019-2021 να αναπτύξει τόσο μεθοδολογικά όσο και ουσιαστικά στην Ελλάδα έναν μηχανισμό μέτρησης της επίπτωσης πολιτικών στα δικαιώματα του ανθρώπου (Human Rights Impact Assessment), η ΕΕΔΑ πήρε την πρωτοβουλία να προετοιμάσει, συντονίσει και προωθήσει στην εθνική έννομη τάξη μία χρηστική σελίδα που θα διευκολύνει ουσιαστικά τόσο την Ελληνική Πολιτεία όσο και την Κοινωνία των Πολιτών στην αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ). Η εν λόγω εργασία έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό, μέσω της συγκέντρωσης και συστηματοποίησης στην Ελλάδα των κυριότερων προς παρακολούθηση εκτέλεσης αποφάσεων του ΕΔΔΑ που χρήζουν εποπτείας από το Συμβούλιο των Υπουργών, να καταστήσει ευχερέστερα προσβάσιμο το εν λόγω υλικό στην Κοινωνία των Πολιτών αλλά και, εν τέλει, να διευκολύνει τις Ελληνικές αρχές στην αποτελεσματικότερη εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ στην Ελλάδα.

1.1. Συμμόρφωση

Καινοτομία της ΕΣΔΑ είναι το γεγονός πως για πρώτη φορά προβλέφθηκε από διεθνή σύμβαση η ύπαρξη ενός δικαιοδοτικού μηχανισμού, υπεύθυνου να προασπίσει τα προβλεπόμενα δικαιώματα σε περίπτωση παραβίασης. Κυρώνοντας τη Σύμβαση και τρέποντάς την έτσι σε αναπόσπαστο μέρος της εσωτερικής της έννομης τάξης, η Ελλάδα δεσμεύεται από την υποχρεωτική ισχύ και εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ επί διαφορών στις οποίες ήταν διάδικο μέρος. Η υποχρεωτικότητα συμμόρφωσης με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου προβλέπεται στο άρθρο 46 της Σύμβασης. Το εν λόγω άρθρο, αναφέρεται στις οριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 44, δηλαδή είτε σε αυτές που εκδίδονται από την Ευρεία Σύνοψη του Δικαστηρίου είτε σε αυτές που εκδόθηκαν από το Τμήμα και κατέστησαν οριστικές κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 44 της Σύμβασης.

Η εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ είναι εξαιρετικά σημαντική τόσο στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης όσο και στο πλαίσιο του συστήματος του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ –τόσο με τη λήψη ατομικών μέτρων, αλλά κυρίως με τη λήψη γενικών μέτρων, όπου αυτά είναι απαραίτητα- συνεπάγεται: α) την εναρμόνιση της ελληνικής έννομης τάξης με τις επιταγές της ΕΣΔΑ, β) την αποτροπή νέων παραβιάσεων δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από την ΕΣΔΑ, και γ) την αποτελεσματικότερη λειτουργία του ΕΔΔΑ μέσω της μείωσης του αριθμού των προσφυγών που καλείται να εξετάσει.

1.2. Εκτέλεση

Ο όρος «εκτέλεση» διαφοροποιείται καθώς αποτελεί στενότερη, πιο τεχνική έννοια που αναφέρεται στο «ουσιαστικό δεδικασμένο» των αποφάσεων του ΕΔΔΑ. Το «ουσιαστικό δεδικασμένο» συνδέεται με άμεση και σαφή υποχρέωση εκτέλεσης, που δεσμεύει το κράτος σε σεβασμό της απόφασης και ευθυγράμμιση του με τις σχετικές διαπιστώσεις.

Η υποχρεωτικότητα της εκτέλεσης της απόφασης του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 46 της Σύμβασης, περιορίζεται στα διάδικα μέρη. Συνεπώς ούτε τρίτα κράτη ούτε προσθέτως παρεμβαίνοντες υπό την έννοια του άρθρου 36 κατ'αρχήν δεσμεύονται από την εκάστοτε απόφαση του Δικαστηρίου. Ωστόσο, μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 1 της Σύμβασης ότι τα κράτη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ερμηνεία της Σύμβασης από το Δικαστήριο αποκτώντας έτσι οι αποφάσεις μια *erga omnes* ισχύ, λόγω του «ερμηνευτικού δεδικασμένου» που γεννάται εκ των εργασιών του Δικαστηρίου σε αντιδιαστολή με το «ουσιαστικό» που αναφέρθηκε παραπάνω. Επιπλέον, παρόλο που η υποχρέωση του κράτους

κατ'αρχήν βρίσκεται στο διατακτικό της απόφασης, ωστόσο στις περιπτώσεις όπου αναδεικνύονται δομικά προβλήματα είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη και το σκεπτικό του Δικαστηρίου.

Η υποχρέωση της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ προκύπτει, εκτός από τη ρητή επιταγή του άρθρου 46, και από την ανάληψη εκ μέρους του κράτους της πρωτογενούς υποχρέωσης του άρθρου 1 της ΕΣΔΑ, δηλαδή την εξασφάλιση σε όλα τα πρόσωπα εντός της δικαιοδοσίας του, της προστασίας των δικαιωμάτων που καθορίζονται σε αυτή. Συνεπώς, η ανάληψη αυτής της υποχρέωσης εκ μέρους του κράτους ενεργοποιεί το μηχανισμό της διεθνούς ευθύνης.

Συνοψίζοντας, η εκτέλεση των αποφάσεων αφορά τις άμεσες συνέπειες από μια καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου (δηλαδή τα ατομικά και γενικά μέτρα συμμόρφωσης, για τα οποία βλ. κατωτέρω) ενώ η συμμόρφωση είναι μια ευρύτερη ευθυγράμμιση προς τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις του Δικαστηρίου πέρα και εκτός από το διατακτικό μιας καταδικαστικής απόφασης.

1.3. Τρόποι εκτέλεσης

1.3.1. Ατομικά μέτρα

Όταν διαπιστωθεί υφιστάμενη παραβίαση των διατάξεων της Σύμβασης από το Δικαστήριο, τα κράτη έχουν το καθήκον να άρουν την παραβίαση αμέσως σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 46 της Σύμβασης (υποχρέωση συμμόρφωσης με τις αποφάσεις) σε συνδυασμό με το άρθρο 1 (γενική υποχρέωση σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων).

Δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 46 της Σύμβασης σε συνδυασμό με τους κανόνες της διεθνούς ευθύνης προκύπτει επίσης η υποχρέωση επαναφοράς των πραγμάτων στην πρότερη κατάσταση. Πρόκειται για εφαρμογή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της υποχρέωσης των κρατών κατά το δημόσιο διεθνές δίκαιο να ανορθώνουν τη διεθνώς απαγορευμένη πράξη τους (*restitutio in integrum*).

Όπου οι συνέπειες της παραβίασης δεν μπορούν να εξαλειφθούν επαρκώς, μπορούν να ληφθούν εξατομικευμένα μέτρα. Για παράδειγμα πρόσθετες θετικές ενέργειες ή παραλείψεις ανάλογα την κάθε υπόθεση ή επείγοντα ειδικά μέτρα συχνότερα σε περιπτώσεις αλλοδαπών αιτούντων άσυλο (όπως *υποθέσεις Hirsi Jamaa κατά Ιταλίας και MSS κατά Ελλάδας και Βελγίου* όπου διατάχθηκε η μη απέλαση του προσφεύγοντος και η επί της ουσίας εξέταση του αιτήματος ασύλου του). Άρρηκτα συνδεδεμένη με την υποχρέωση συμμόρφωσης είναι και η υποχρέωση μη επανάληψης της παραβίασης στο μέλλον η οποία προκύπτει εξίσου από τους κανόνες περί διεθνούς ευθύνης αλλά και από τις διατάξεις του άρθρου 46 της Σύμβασης.

1.3.2. Δίκαιη ικανοποίηση

Όταν το Δικαστήριο έχει αποφασίσει την καταβολή αποζημίωσης επί τη βάση του άρθρου 41 της Σύμβασης σε περίπτωση που έχει κρίνει παραβίαση της ΕΣΔΑ, το κράτος καθ' ου η προσφυγή έχει την υποχρέωση να πληρώσει ένα ποσό ως δίκαιη ικανοποίηση στα ζημιωθέντα μέρη. Η δίκαιη ικανοποίηση του Άρθρου 41 συνιστά το πρώτο βήμα στη διαδικασία εκτέλεσης μιας απόφασης και είναι συνήθως το πρώτο μέτρο που διατάσσεται στο κράτος που έχει παραβιάσει τη Σύμβαση. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων επιδικάζεται αποζημίωση για ηθική βλάβη και υλική ζημιά με αναγκαία προϋπόθεση να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ παραβίασης και βλάβης. Η υποχρέωση δίκαιης ικανοποίησης είναι σαφούς και άμεσης εκτέλεσης και ελέγχεται από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (βλ. παρακάτω). Ωστόσο τονίζεται ότι το μέτρο αυτό είναι επικουρικό της *restitutio in integrum* και δεν αποτελεί δικαίωμα του

προσφεύγοντος καθώς το Δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι η διαπίστωση της παραβίασης από μόνη της αποτελεί δίκαιη ικανοποίηση.

1.3.3. Επανάληψη εθνικών δικαστικών διαδικασιών-reopening: Σύσταση (2000)2

Η πλέον ουσιαστική λύση σε επίπεδο ατομικών μέτρων είναι η επανάληψη των εθνικών δικαστικών διαδικασιών. Με την ως άνω Σύστασή της, η Επιτροπή των Υπουργών ενθαρρύνει τα κράτη να εξετάσουν αν οι εθνικές έννομες τάξεις τους διασφαλίζουν επαρκείς δυνατότητες επανεξέτασης μιας υπόθεσης ειδικά αν το θιγόμενο μέρος εξακολουθεί να υφίσταται αρνητικές συνέπειες, ή αν το δικαστήριο κρίνει ότι η εθνική απόφαση είναι αντίθετη με την ΕΣΔΑ. Η Σύσταση αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν 2865/2000 παράγραφο 1 του άρθρου 525 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, με το άρθρο 12 του Ν 3060/2002 προστέθηκε στον ίδιο κώδικα το Άρθρο 525Α, ενώ με το άρθρο 23 του Ν. 3900/2010 προστέθηκε στον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας το άρθρο 105Α σχετικά με την επανάληψη της διαδικασίας και στα διοικητικά δικαστήρια. Η σύσταση Γραφείου για την αντιμετώπιση περιστατικών αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη προβλέφθηκε με τον Ν 3938/2011 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 του Ν 4249/2014).

1.3.4. Γενικά μέτρα

Η υποχρέωση εκτέλεσης μιας απόφασης του ΕΔΔΑ περιλαμβάνει και την πρόληψη τέλεσης παρόμοιων παραβιάσεων. Επί τη βάση της υποχρέωσης αυτής τα κράτη οφείλουν να εξετάσουν τα αίτια της παραβίασης και να λάβουν γενικά μέτρα που θα αποτρέψουν αντίστοιχη παραβίαση στο μέλλον. Τα μέτρα αυτά είναι εξατομικευμένα με συνηθέστερα, σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο κατάλογο γενικών μέτρων που έχουν αναφερθεί από τα κράτη στην Επιτροπή Υπουργών, την τροποποίηση ή κατάργηση άρθρων, τη μεταστροφή της νομολογίας προς τις διαπιστώσεις του Δικαστηρίου, διοικητικά μέτρα αλλά και πρακτικά μέτρα. Σημαντική είναι η διάχυση της απόφασης σε όλες τις αρμόδιες αρχές σε γλώσσα που κατανοούν, ενώ η αποτελεσματικότητα αυξάνεται όταν συνοδεύεται και από μία διευκρινιστική εγκύκλιο.

1.4. Εποπτεία εκτέλεσης

1.4.1. Στο Συμβούλιο της Ευρώπης

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 46 της Σύμβασης ρητά ορίζει την Επιτροπή Υπουργών ως το αρμόδιο όργανο για την εποπτεία της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Η Επιτροπή Υπουργών αποτελεί το πολιτικό και εκτελεστικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η αποστολή της αυτή την καθιστά το μοναδικό διεθνή μηχανισμό εκτέλεσης αποφάσεων διεθνούς δικαστηρίου.

Από την υιοθέτηση του 14^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου το 2011, νέες μέθοδοι εργασίας εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτείας της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δικαστηρίου. Συνέπεια των μεταρρυθμίσεων του 2011 ήταν η εισαγωγή της επιτήρησης με βάση τον καθορισμό προτεραιοτήτων διαβάθμισης. Από 1.1.2011 και μετά, η επίβλεψη μιας απόφασης είναι διαρκής ανάλογα με την κατηγοριοποίησή της σε *συνήθη* ή *ενισχυμένη* επιτήρηση. Ο σκοπός των νέων αυτών μεθόδων ήταν η επιτάχυνση των διαδικασιών ενώ δε λείπει φυσικά και η συνεισφορά των άλλων οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως της Γραμματείας εκτελέσεων όταν αυτό απαιτείται. Μία από τις σημαντικότερες, επίσης, τροποποιήσεις που επήλθαν με τον 14^ο Πρωτόκολλο σε επίπεδο εκτέλεσης ήταν η εξουσιοδότηση που παρασχέθηκε στην Επιτροπή

Υπουργών να κινεί τη διαδικασία παραβίασης κατά κράτους το οποίο αρνείται να συμμορφωθεί προς απόφαση¹.

Το νέο σύστημα βασίζεται στην ιδέα της συνεχούς εποπτείας και υιοθετεί την εποπτεία εκτέλεσης δύο ταχυτήτων: τη *συνήθη εποπτεία* (standard supervision) και την *ενισχυμένη εποπτεία* (enhanced supervision). Υπό το νέο σύστημα όλες οι υποθέσεις θα εξετάζονται ως προς την εκτέλεσή τους κατά τη συνήθη διαδικασία εκτός εάν από τη φύση της υπόθεσης απαιτείται να εξεταστεί υπό την ενισχυμένη διαδικασία. Οι κατηγορίες των υποθέσεων που θα εξετάζονται κατά την ενισχυμένη διαδικασία είναι: α) υποθέσεις που απαιτούν επείγοντα ατομικά μέτρα, β) οι «πilotικές» υποθέσεις, γ) οι υποθέσεις που αποκαλύπτουν σημαντικά δομικά και/ή σύνθετα προβλήματα όπως αυτά αποτυπώνονται από το Δικαστήριο και/ή την Επιτροπή των Υπουργών και δ) διακρατικές υποθέσεις. Επίσης, Η Επιτροπή Υπουργών μπορεί να αποφασίσει την εξέταση μίας υπόθεσης κατά την ενισχυμένη διαδικασία μετά από αίτημα του Κράτους Μέλους ή της Γραμματείας.

1.4.2. Σε εθνικό επίπεδο

Το έργο της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ έχει ανατεθεί στην Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) με το άρθρ. 2 παρ. 2 περ. δ' του ΠΔ/τος 238/2003. Σε συνεργασία με το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εξωτερικών είναι αρμόδιο για την παροχή κατευθύνσεων προς τη Διοίκηση και πρόταση μέτρων με σκοπό την εκτέλεση. Ειδικότερα είναι αρμόδιο για τη διάχυση των αποφάσεων στους αρμόδιους φορείς, την επιμέλεια της μετάφρασης στα ελληνικά και την ηλεκτρονική της ανάρτηση, τη σύνταξη σχεδίων και προτάσεων δράσης, την παροχή κατευθύνσεων προς λήψη ατομικών και γενικών μέτρων. Επιπλέον το ΝΣΚ χειρίζεται τις υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου και ο Πρόεδρος του αποτελεί τον εκπρόσωπο της ελληνικής κυβέρνησης. Σημαντική θεωρείται και η σύσταση της «Ειδικής Επιτροπής Παρακολούθησης των Αποφάσεων του ΕΔΔΑ» στο πλαίσιο λειτουργίας της Ελληνικής Βουλής με αντικείμενα την παρακολούθηση και αξιολόγηση της συμμόρφωσης του κράτους προς τις αποφάσεις που το αφορούν.

Με το νόμο 4443/2016 προβλέπεται η σύσταση συλλογικού συμβουλευτικού οργάνου υπό την ονομασία «Εθνικός Μηχανισμός Εποπτείας της Εφαρμογής των Αποφάσεων του ΕΔΔΑ», με στόχο την εποπτεία της εφαρμογής των αποφάσεων και της εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας και της διοικητικής πρακτικής με αυτές, καθώς και την συμβολή στην προώθηση και διάχυση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στη Δημόσια Διοίκηση, τη Δικαιοσύνη και την Κοινωνία των Πολιτών.²

1.5. ΕΕΔΑ και παρακολούθηση εκτέλεσης

1.5.1. Χρήση του Κανόνα υπ' αριθμ. 9.2 του Κανονισμού της Επιτροπής των Υπουργών

Η ΕΕΔΑ από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της έχει αποδώσει ιδιαίτερη σημασία στην εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ. Με σκοπό να συνδράμει το έργο της Πολιτείας αναφορικά με την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ στο πλαίσιο λήψης γενικών μέτρων της έχει απευθύνει συστάσεις και προτάσεις, είτε εστιάζοντας αποκλειστικά και μόνο στο ζήτημα της εκτέλεσης των

¹ Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος, *Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου-Ερμηνεία κατ' Άρθρο*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2017, σελ. 742 παρ. 37.

² [Σύσταση και Αρμοδιότητες Εθνικού Μηχανισμού Εποπτείας](#) (τελευταία επίσκεψη: 22/11/2019)

αποφάσεων, είτε συντάσσοντας εκθέσεις για προβλήματα, τα οποία αναδεικνύονται ως τέτοια και μέσα από καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ, είτε υποβάλλοντας παρατηρήσεις επί σχεδίων νόμων που υιοθετούν μέτρα που μπορούν να ενταχθούν στο πλαίσιο εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε η ΕΕΔΑ, μέσω διατύπωσης συγκεκριμένων συστάσεων προς την Ελληνική Πολιτεία, στην χωρίς καθυστέρηση ουσιαστική συμμόρφωση της ελληνικής κυβέρνησης με την απόφαση ορόσημο του ΕΔΔΑ, την *Chowdury και λοιποί κατά Ελλάδα* (γνωστή ως «υπόθεση της Μανωλάδας») και, κυρίως, με τις υποχρεώσεις της Χώρας που απορρέουν από τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει τόσο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση, όσο και για την πρόληψη συνθηκών εμπορίας ανθρώπων ή/και αναγκαστικής εργασίας.

Η ΕΕΔΑ εστίασε στον emblematicό χαρακτήρα (*leading case*) της απόφασης του ΕΔΔΑ στην «υπόθεση της Μανωλάδας», καθώς εξετάστηκε για πρώτη φορά η περίπτωση της εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης στον αγροτικό τομέα και επανήλθε ουσιαστικά σε παλαιότερες και πάγια – δυστυχώς – επαναλαμβανόμενες Συστάσεις της, οι οποίες παραμένουν επίκαιρες λόγω της επικρατούσας κατάστασης στην Ελλάδα, που καταδεικνύει ότι τα γεγονότα της υπόθεσης αυτής δεν αποτελούν «μεμονωμένα περιστατικά».

Για τη διαμόρφωση της άποψης της ΕΕΔΑ λήφθηκαν υπόψη, ανάμεσα σε άλλα, κρίσιμα στοιχεία που προέκυψαν από δύο ακροάσεις προσώπων και φορέων ευρείας συμμετοχής που πραγματοποιήθηκαν στα γραφεία της (23.11.2017 και 20.2.2018), δυνατότητα που της παρέχεται από το νομοθέτη ο οποίος την αναγνωρίζει ως θεσμό-γέφυρα (*bridge builder*) μεταξύ του Κράτους και της Κοινωνίας των πολιτών. Κατά τις ακροάσεις αυτές, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης και της αναγκαστικής εργασίας, καθώς επίσης και στην αποδεδειγμένη ανάγκη διαμόρφωσης συγκεκριμένου στρατηγικού σχεδίου από την ελληνική Πολιτεία για την αντιμετώπιση αντίστοιχων φαινομένων, τόσο σε επίπεδο πρόληψης όσο και σε επίπεδο καταστολής.

Επιπλέον, η ΕΕΔΑ έκανε χρήση του Κανόνα υπ' αριθμ. 9.2 της Επιτροπής των Υπουργών, επικοινωνώντας στις 12.10.2018 τις συστάσεις της για την ουσιαστική συμμόρφωση της Ελληνικής Πολιτείας με την *Chowdury και λοιποί κατά Ελλάδα*.

1.5.2. Παρακολούθηση ανεκτέλεστον ελληνικών υποθέσεων

1.5.2.1. Ενισχυμένη εποπτεία (ομαδοποιημένες)

1. [Makaratzis group](#) (50385/99)
2. [Chowdury & others](#) (21884/15)
3. [Beka-Koulocheri group](#) (38878/03)
4. [Bekir Ousta & others](#) (35151/05)
5. [House of Macedonian civilization & others](#) (1295/10)
6. [MSS group](#) (30696/09)
7. [Martzaklis and others](#) (20378/13)
8. [Nisiotis group](#) (34704/08)
9. [Sakir](#) (48475/09)
10. [Rahimi](#) (8687/08)

1.5.2.2. Ενισχυμένη εποπτεία (μη ομαδοποιημένες)

2. [SH.D. and others v. Greece](#) (14165/16) (επαναλαμβανόμενη)
3. [Sarwari and others v. Greece](#) (38089/12) (επαναλαμβανόμενη)
4. [H.A. and others v. Greece](#) (19951/16) (επαναλαμβανόμενη)
5. [Sharifi and others v. Italy and Greece](#) (16643/09) (κύρια υπόθεση – επαναλαμβανόμενη)
6. [Konstantinopoulos and others v. Greece](#) (No. 2) (29543/15) (επαναλαμβανόμενη)
7. [Andersen v. Greece](#) (42660/11) (επαναλαμβανόμενη)
8. [Marrougas v. Greece](#) (44689/16) (επαναλαμβανόμενη)
9. [Daoukopoulos v. Greece](#) (44711/16) (επαναλαμβανόμενη)
10. [Pekov and Andreeva v. Greece](#) (36658/17) (επαναλαμβανόμενη)
11. [A.E.A. v. Greece](#) (39034/12) (επαναλαμβανόμενη)
12. [Pilalis and others v. Greece](#) (5574/16) (επαναλαμβανόμενη)
13. [Abdo and others v. Greece](#) (22369/14) (επαναλαμβανόμενη)
14. [Koureas and others v. Greece](#) (30030/15) (επαναλαμβανόμενη)
15. [Sidiropoulos and Papakostas v. Greece](#) (33349/10) (επαναλαμβανόμενη)
16. [Georgiou and others v. Greece](#) (6813/12) (επαναλαμβανόμενη)
17. [D.M. v. Greece](#) (44559/15) (επαναλαμβανόμενη)
18. [Kordas v. Greece](#) (51574/14) (επαναλαμβανόμενη)
19. [Kalandia v. Greece](#) (48684/15) (επαναλαμβανόμενη)
20. [Igbo and othes v. Greece](#) (60042/13) (επαναλαμβανόμενη)
21. [Zelilof v. Greece](#) (17060/03) (επαναλαμβανόμενη)
22. [Kanellopoulos v. Greece](#) (11325/06) (επαναλαμβανόμενη)
23. [Zontul v. Greece](#) (12294/07) (επαναλαμβανόμενη)
24. [Nieciecki v. Greece](#) (11677/11) (επαναλαμβανόμενη)
25. [Celniku v. Greece](#) (21449/04) (επαναλαμβανόμενη)
26. [Bousiou v. Greece](#) (21455/10) (επαναλαμβανόμενη)

27. [Karagiannopoulos v. Greece](#) (27850/03) (επαναλαμβανόμενη)
28. [Galotskin v. Greece](#) (2945/07) (επαναλαμβανόμενη)
29. [Stefanou v. Greece](#) (2954/07) (επαναλαμβανόμενη)
30. [Valyrakis v. Greece](#) (27939/08) (επαναλαμβανόμενη)
31. [Leonidis v. Greece](#) (43326/05) (επαναλαμβανόμενη)
32. [Filippopoulos v. Greece](#) (41800/13) (επαναλαμβανόμενη)
33. [Papakonstantinou v. Greece](#) (50765/11) (επαναλαμβανόμενη)
34. [Bouros v. Greece](#) (51653/12) (επαναλαμβανόμενη)
35. [Thanopoulou v. Greece](#) (65155/09) (επαναλαμβανόμενη)
36. [Lutanyuk v. Greece](#) (60362/13) (επαναλαμβανόμενη)
37. [Kagia v. Greece](#) (26442/15) (επαναλαμβανόμενη)
38. [Zournatzidis and others v. Greece](#) (23261/13) (επαναλαμβανόμενη)
39. [Cela and others v. Greece](#) (10244/14) (επαναλαμβανόμενη)
40. [Singh and others v. Greece](#) (60041/13) (επαναλαμβανόμενη)
41. [Alsayed Allaham v. Greece](#) (25771/03) (επαναλαμβανόμενη)
42. [Petropoulou -Tsakiris v. Greece](#) (44803/04) (επαναλαμβανόμενη)
43. [Alexopoulos and others v. Greece](#) (41804/13) (επαναλαμβανόμενη)
44. [Bekos and Koutropoulos v. Greece](#) (15250/02) (επαναλαμβανόμενη)
45. [Rompoti and Rompotis v. Greece](#) (14263/04) (επαναλαμβανόμενη)
46. [Tzamalis and others v. Greece](#) (15894/09) (επαναλαμβανόμενη)
47. [Emin and others v. Greece](#) (34144/05) (επαναλαμβανόμενη)
48. [Taggatidis and others v. Greece](#) (2889/09) (επαναλαμβανόμενη)
49. [Adiele and others v. Greece](#) (29769/13) (επαναλαμβανόμενη)
50. [Papadakis and others v. Greece](#) (34083/13) (επαναλαμβανόμενη)
51. [Kanakis v. Greece](#) (n° 2) (40146/11) (επαναλαμβανόμενη)
52. [Tsokas and others v. Greece](#) (41513/12) (επαναλαμβανόμενη)
53. [Niazai and others v. Greece](#) (36673/13) (επαναλαμβανόμενη)

54. [Koutsospyros and others v. Greece](#) (36688/13) (επαναλαμβανόμενη)
55. [Pechlivanidis and others v. Greece](#) (48380/07) (επαναλαμβανόμενη)
56. [Partikis and others v. Greece](#) (50622/13) (επαναλαμβανόμενη)
57. [Kartelis and others v. Greece](#) (53077/13) (επαναλαμβανόμενη)
58. [Konstantinopoulos and others v. Greece](#) (69781/13) (επαναλαμβανόμενη)
59. [Logothetis and others v. Greece](#) (740/13) (επαναλαμβανόμενη)
60. [Samaras and others v. Greece](#) (11463/09) (επαναλαμβανόμενη)
61. [Ventouris and Ventouri v. Greece](#) (45290/11) (επαναλαμβανόμενη)
62. [Chowdury and others v. Greece](#) (21884/15) (κύρια υπόθεση)
63. [Nikolaos Athanasiou and others v. Greece](#) (36546/10) (επαναλαμβανόμενη)
64. [Ali Cheema and others v. Greece](#) (7059/14) (επαναλαμβανόμενη)
65. [Tourkiki Enosi Xanthis and others v. Greece](#) (26698/05) (επαναλαμβανόμενη)
66. [Panagiotis Gikas and Georgios Gikas v. Greece](#) (26914/07) (επαναλαμβανόμενη)
67. [Bekir- Ousta and others v. Greece](#) (35151/05) (επαναλαμβανόμενη)
68. [Nisiotis v. Greece](#) (34704/08) (κύρια υπόθεση)
69. [Makaratzis v. Greece](#) (50385/99) (κύρια υπόθεση)
70. [Rahimiv. Greece](#) (8687/08) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
71. [M.S.S. v. Greece](#) (30696/09) (κύρια υπόθεση)
72. [Beka- Koulocheri v. Greece](#) (38878/03) (κύρια υπόθεση)
73. [House of Macedonian Civilization and others v. Greece](#) (1295/10) (κύρια υπόθεση)

1.5.2.3. Απλή εποπτεία

1. [Bakor v. Greece](#) (37807/17) (φιλικός διακανονισμός)
2. [Dinoudis and others v. Greece](#) (8166/17) (φιλικός διακανονισμός)
3. [Arabatzis and others v. Greece](#) (57499/17) (φιλικός διακανονισμός)
4. [Mecjia and others v. Greece](#) (80083/17) (φιλικός διακανονισμός)

5. [Koutsokostas v. Greece](#) (64732/12) (κύρια υπόθεση)
6. Ioakim and others v. Greece (9775/15) (φιλικός διακανονισμός)
7. Stergiakas and others v. Greece (42316/16) (φιλικός διακανονισμός)
8. Arif and others v. Greece (41163/17) (φιλικός διακανονισμός)
9. [Dimitras and Greek Helsinki Monitor v. Greece](#) (62643/12) (επαναλαμβανόμενη)
10. M.G. v. Greece (37062/14) (φιλικός διακανονισμός)
11. Diamantopoulos v. Greece (33441/18) (φιλικός διακανονισμός)
12. [O.S.A. and others v. Greece](#) (39065/16) (επαναλαμβανόμενη)
13. Kapniki Michailidis SA v. Greece (60936/12) (φιλικός διακανονισμός)
14. [Patsaki and others v. Greece](#) (20444/14) (επαναλαμβανόμενη)
15. [Giannousis N.T. & Kliafas Brothers S.A. v. Greece](#) (60338/15) (επαναλαμβανόμενη)
16. Kallipolitou v. Greece (49031/12) (φιλικός διακανονισμός)
17. [Georgiou v. Greece](#) (1406/13) (επαναλαμβανόμενη)
18. Alexellis v. Greece (84036/17) (φιλικός διακανονισμός)
19. [Kaltakis and Kaltaki v. Greece](#) (45219/15) (επαναλαμβανόμενη)
20. [Leotsakos v. Greece](#) (30958/13) (επαναλαμβανόμενη)
21. [Malliakou and others v. Greece](#) (78005/11) (επαναλαμβανόμενη)
22. [Vasiliou v. Greece](#) (49253/11) (επαναλαμβανόμενη)
23. [Paraskevopoulos v. Greece](#) (64184/11) (επαναλαμβανόμενη)
24. [S.Z. v. Greece](#) (66702/13) (επαναλαμβανόμενη)
25. Mladenov and Anagnostopoulos v. Greece (73888/16) (φιλικός διακανονισμός)
26. Tufail Bhatti v. Greece (22358/14) (φιλικός διακανονισμός)
27. [Pouliou v. Greece](#) (39726/10) (επαναλαμβανόμενη)
28. Jankov Iliev and others v. Greece (47724/14) (φιλικός διακανονισμός)
29. [J.R. and others v. Greece](#) (22696/16) (επαναλαμβανόμενη)
30. [Stergiopoulos v. Greece](#) (29049/12) (επαναλαμβανόμενη)
31. [Firat v. Greece](#) (46005/11) (επαναλαμβανόμενη)
32. Psomadellis and others v. Greece (35136/17) (φιλικός διακανονισμός)
33. [Alpha Doryforiki Tileorasi Anonimi Etairia v. Greece](#) (72562/10) (επαναλαμβανόμενη)
34. [Shuli v. Greece](#) (71891/10) (επαναλαμβανόμενη)

35. [Kosmas and others v. Greece](#) (20086/13) (επαναλαμβανόμενη)
36. [Louli-Georgopoulou v. Greece](#) (22756/09) (επαναλαμβανόμενη)
37. [Athanasios Makris v. Greece](#) (55135/10) (επαναλαμβανόμενη)
38. [Kapsis and Danikas v. Greece](#) (52137/12) (επαναλαμβανόμενη)
39. [A.A. v. Greece](#) (12186/08) (επαναλαμβανόμενη)
40. [Mika v. Greece](#) (10347/10) (επαναλαμβανόμενη)
41. [Liartis v. Greece](#) (16906/10) (επαναλαμβανόμενη)
42. [Mekras v. Greece](#) (12863/14) (επαναλαμβανόμενη)
43. [Kydonis v. Greece](#) (24444/07) (επαναλαμβανόμενη)
44. [Syngelidis v. Greece](#) (24895/07) (επαναλαμβανόμενη)
45. [R.U. v. Greece](#) (2237/08) (επαναλαμβανόμενη)
46. [Herman v. Greece](#) (26418/11) (επαναλαμβανόμενη)
47. [Koutalidis v. Greece](#) (26418/11) (επαναλαμβανόμενη)
48. [Kanellopoulou v. Greece](#) (28504/05) (επαναλαμβανόμενη)
49. [Efraimidi v. Greece](#) (33225/08) (επαναλαμβανόμενη)
50. [SIK v. Greece](#) (28157/09) (επαναλαμβανόμενη)
51. [F.E. v. Greece](#) (31614/11) (επαναλαμβανόμενη)
52. [Lavrentiadis v. Greece](#) (29896/13) (επαναλαμβανόμενη)
53. [Kotsaftis v. Greece](#) (39780/06) (επαναλαμβανόμενη)
54. [Louli v. Greece](#) (43374/06) (επαναλαμβανόμενη)
55. [Kallergis v. Greece](#) (37349/07) (επαναλαμβανόμενη)
56. [Bala v. Greece](#) (40876/07) (επαναλαμβανόμενη)
57. [Evaggellou v. Greece](#) (44078/07) (επαναλαμβανόμενη)
58. [Zafranas v. Greece](#) (4056/08) (επαναλαμβανόμενη)
59. [Varfis v. Greece](#) (40409/08) (επαναλαμβανόμενη)
60. [Bubulimma v. Greece](#) (41533/08) (επαναλαμβανόμενη)
61. [Amadou v. Greece](#) (37991/11) (επαναλαμβανόμενη)
62. [Georgakis v. Greece](#) (40279/14) (επαναλαμβανόμενη)

63. [Alfantakis v. Greece](#) (49330/07) (επαναλαμβανόμενη)
64. [Karamanof v. Greece](#) (46372/09) (επαναλαμβανόμενη)
65. [Ahmade v. Greece](#) (50520/09) (επαναλαμβανόμενη)
66. [Koutsoliontos v. Greece](#) (54608/09) (επαναλαμβανόμενη)
67. [A.E. v. Greece](#) (46673/10) (επαναλαμβανόμενη)
68. [R.T. v. Greece](#) (5124/11) (επαναλαμβανόμενη)
69. [LIN v. Greece](#) (58158/10) (επαναλαμβανόμενη)
70. [Khuroshvili v. Greece](#) (58165/10) (επαναλαμβανόμενη)
71. [H.A. v. Greece](#) (58424/11) (επαναλαμβανόμενη)
72. [MD v. Greece](#) (60622/11) (επαναλαμβανόμενη)
73. [Lica v. Greece](#) (74279/10) (επαναλαμβανόμενη)
74. [E.A. v. Greece](#) (74308/10) (επαναλαμβανόμενη)
75. [Mohamad v. Greece](#) (70586/11) (επαναλαμβανόμενη)
76. [Tabesh v. Greece](#) (8256/07) (επαναλαμβανόμενη)
77. [Shyti v. Greece](#) (65911/09) (επαναλαμβανόμενη)
78. [Fallak v. Greece](#) (62504/14) (επαναλαμβανόμενη)
79. [Vathakos v. Greece](#) (20235/11) (κύρια υπόθεση)
80. [H.A.A. v. Greece](#) (58387/11) (επαναλαμβανόμενη)
81. [Mahmundi and others v. Greece](#) (14902/10) (επαναλαμβανόμενη)
82. [Titsiriggos v. Greece](#) (no. 2) (18230/09) (επαναλαμβανόμενη)
83. [Giosakis v. Greece](#) (n° 2) (36205/06) (επαναλαμβανόμενη)
84. [C.D. and others v. Greece](#) (33441/10) (επαναλαμβανόμενη)
85. [Mahammad and others v. Greece](#) (48352/12) (επαναλαμβανόμενη)
86. [Christodoulou and others v. Greece](#) (80452/12) (επαναλαμβανόμενη)
87. [Tsarpelas v. Greece](#) (74884/13) (επαναλαμβανόμενη)
88. [Paratheristikos Oikodomikos Synetairismos Stegaseos Ypallilon Trapezis tis Ellados v. Greece](#) (2998/08) (επαναλαμβανόμενη)
89. [I Avgi Publishing and Press Agency S.A. & Karis v. Greece](#) (15909/06) (επαναλαμβανόμενη)
90. [S.D. v. Greece](#) (53541/07) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)

91. [Koltsidas and others v. Greece](#) (41784/11) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
92. [Dastamani and others v. Greece](#) (36420/10) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
93. [Modestou v. Greece](#) (51693/13) (κύρια υπόθεση)
94. [Dimitriou and others v. Greece](#) (32398/11) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
95. [Krassas v. Greece](#) (45957/11) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
96. [Tsalikidis and others v. Greece](#) (73974/14) (κύρια υπόθεση)
97. [B.A.C. v. Greece](#) (11981/15) (κύρια υπόθεση)
98. [Frezadou v. Greece](#) (2683/12) (κύρια υπόθεση)
99. [Sakir v. Greece](#) (48475/09) (κύρια υπόθεση)
100. [L.E. v. Greece](#) (71545/12) (κύρια υπόθεση)
101. [Venios v. Greece](#) (33055/08) (κύρια υπόθεση)
102. [Fourkiotis v. Greece](#) (74758/11) (κύρια υπόθεση)
103. [Molla Sali v. Greece](#) (20452/14) (κύρια υπόθεση)
104. [Paraponiaris v. Greece](#) (42132/06) (κύρια υπόθεση)
105. [Serifis v. Greece](#) (27695/03) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
106. [Katrami v. Greece](#) (19331/05) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
107. [Vasilakis v. Greece](#) (25145/05) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
108. [Tsalkitzis v. Greece](#) (11801/04) (κύρια υπόθεση)
109. [Pialopoulos and others v. Greece](#) (no. 2) (40758/09) (κύρια υπόθεση)
110. [Peca v. Greece](#) (n° 2) (33067/08) (κύρια υπόθεση)
111. [Zazanis and others v. Greece](#) (68138/01) (κύρια υπόθεση)
112. [Vontas and others v. Greece](#) (43588/06) (κύρια υπόθεση)
113. [Xiros v. Greece](#) (1033/07) (επαναλαμβανόμενη)
114. [Anastasakis v. Greece](#) (41959/08) (κύρια υπόθεση)
115. [Vamvakas v. Greece](#) (36970/06) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)
116. [Giosakis v. Greece](#) (n° 1) (42778/05) (κύρια υπόθεση)
117. [Kapetanios and others v. Greece](#) (3453/12) (κύρια υπόθεση)
118. [Satka and others v. Greece](#) (55828/00) (κύρια υπόθεση- επαναλαμβανόμενη)

119. [Vamvakas v. Greece](#) (n° 2) (2870/11) (κύρια υπόθεση)